

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 133/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milanom Rojčekom, advokátom, Sládkovičova 9, Žilina, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 37/2021 z 27. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) 22. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), ako aj svojho práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 37/2021 z 27. mája 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ si proti Slovenskej republike uplatnil nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z titulu náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, pretože bol v príslušnom trestnom konaní oslobodený spod obžaloby, keďže sa nedokázalo, že sa stal skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný.

3. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 27 C 71/2019-193 z 19. novembra 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že žalovanej Slovenskej republike v zastúpení Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi 5 806,89 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania a vo zvyšnej časti (v časti 86,93 eur, ktoré predstavovali odmenu advokáta za účasť na pojednávaní 16. júna 2014) žalobu zamietol. O trovách rozhodol tak, že sťažovateľovi priznal náhradu v rozsahu 97,05 %.

4. Proti označenému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že označený rozsudok v napadnutej časti potvrdil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že na príslušnom hlavnom pojednávaní 16. júna 2014 jeho právny zástupca síce nebol prítomný pri jeho otvorení (8.30 h), avšak na toto hlavné pojednávanie sa dostavil o 9.58 h, pretože do 9.55 h bol na pojednávaní v inej veci na tom istom súde. Jeho tvrdenie podporuje záznam z príslušnej zápisnice o tom, že si zápisnicu žiada zaslať elektronickou poštou. Uvedené podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje prítomnosť právneho zástupcu na hlavnom pojednávaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd na úvod konštatuje, že predmetom konania pred všeobecnými súdmi je rozhodovanie o nároku sťažovateľa na náhradu škody proti štátu, základom tohto nároku je však náhrada trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. Prieskum napadnutého uznesenia je potrebné vykonať s ohľadom na už uvedenú skutočnosť.

7. Ďalej je ešte pred samotným prieskumom napadnutého uznesenia potrebné uviesť, že ústavný súd v prípade sťažovateľa nevyžadoval vzhľadom na obsah ústavnej sťažnosti využitie opravného prostriedku – podania dovolania v jeho veci, keďže odvolaním napadnutý výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby v časti 86,93 eur už na prvý pohľad zakladá jeho neprípustnosť [§ 422 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)].

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne

názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

9. Pokiaľ ide o rozhodovanie o trovách konania, to je podľa ústavného súdu integrálnou súčasťou súdneho konania (m. m. I. ÚS 119/2012, I. ÚS 629/2016, I. ÚS 233/2017). V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť (IV. ÚS 248/08, III. ÚS 48/2013, II. ÚS 364/2014).

10. Ústavný súd vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania ďalej judikoval, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť postupom všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

11. Otázka presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer. Otázka s ústavnoprávnym rozmerom by vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania mohla vzniknúť v osobitnej situácii, akou môže byť neodôvodnené úplné odopretie odmeny advokátovi, posudzovanie koncepcnej otázky týkajúcej sa výpočtu náhrady trov konania či posúdenie aplikácie príslušných ustanovení zákona s ohľadom na osobitné okolnosti daného konania a jeho predmetu. Samotné prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ však nie je a ani nemôže byť úlohou ústavného súdu (I. ÚS 475/2020).

12. Vzhľadom na citované východiská, ako aj výšku škody, ktorá nebola sťažovateľovi nahradená (86,93 eur ako odmena advokáta za účasť na pojednávaní v trestnej veci sťažovateľa), je rozsah ústavnoprávneho prieskumu v tejto veci obmedzený.

13. Ústavný súd však napriek uvedenému nesmie strácať zo zreteľa skutočnosť, že ako súd ľudskoprávny nechráni štát, ale jednotlivca pred štátom a jeho mocou. Privieranie si očí pred prípadnými pochybeniami verejných orgánov v prípade vyvodzovania zodpovednosti proti štátu by mohlo u dotknutej osoby, ale aj verejnosti ako takej vyvolať dojem, že ústavný súd takéto konanie toleruje alebo dokonca aprobuje, čo je v právnom štáte neprípustné.

14. Napadnuté uznesenie bolo potrebné preskúmať v zmysle už načrtnutých východísk.

15. Krajský súd v napadnutom uznesení (s. 3, bod 7) uviedol, že sám sťažovateľ predložil okresnému súdu kópiu zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. júna 2014, podľa ktorej jeho právny zástupca na hlavnom pojednávaní nebol prítomný. Z obsahu zápisnice nevyplývalo, že by sa v priebehu konania na pojednávanie dostavil. Iné návrhy na doplnenie dokazovania sťažovateľ pred okresným súdom nemal. Krajský súd ďalej poukázal na skutočnosť, že zápisnica o hlavnom pojednávaní je po jej podpísaní sudcom verejnou listinou, a pokiaľ údaje v nej neboli správne, mohol sťažovateľ žiadať o jej opravu. Sťažovateľ prostredníctvom zástupcu teda sám predložil dôkaz, z ktorého nevyplývala jeho účasť na hlavnom pojednávaní, a zároveň pred súdom prvej inštancie nenavrhol vykonať žiaden iný dôkaz, nežiadal nič overiť z príslušného súdneho spisu a nemal ani iné návrhy na doplnenie dokazovania, a preto (aj) krajský súd vychádzal z hodnovernosti údajov uvedených v zápisnici o hlavnom pojednávaní.

16. Ústavný súd konštatuje, že uvedené závery krajského súdu nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené či arbitrárne. Krajský súd vychádzal pri svojom posúdení zo sťažovateľom predloženej zápisnice (verejnej listiny), ktorej obsah nebol relevantným a zákonom predpokladaným spôsobom spochybnený.

17. Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že pred krajským súdom navrhol vykonať ako dôkaz zvukový záznam z príslušného hlavného pojednávania.

18. Ústavný súd konštatuje, že zo sťažovateľom predložených dokumentov (napadnuté uznesenie, kópia časti odvolania) uplatnenie takejto námietky nepotvrďuje.

19. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012).

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd k tejto námietke sťažovateľa poukazuje na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP a skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní podľa § 383 CSP.

21. Z ústavnej sťažnosti vyplýva aj námietka sťažovateľa o porušení jeho práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy (Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.), aplikáciu označeného článku ústavy a z neho vyplývajúceho práva na jeho vec však sťažovateľ vôbec neobjasnil. Medzi právom sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a napadnutým uznesením preto nemožno vidieť príčinnú súvislosť.

22. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a), g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu nedostatku právomoci a zjavnej neopodstatnenosti.

23. Ústavný súd, zohľadňujúc tieto práve závery, nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na predloženie splnomocnenia pre ním označeného právneho zástupcu.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu